

SLOVENC.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 205.

V Ljubljani, v soboto 7. septembra 1889.

Letnik XVII.

Fanatični latinizatorji.

Ko so v letih šestdesetih v Avstriji vladala ministertva puhlega imena, osobito za Giskre, Herbsta i. t. d., spustili so vsi židovski novinarji, v kojih rokah se i dandanes nahajajo skoro vse nemške novine na Dunaji in v predmestjih, na vse hebrejske cimbele in piščalke meterdolga zdihovanja in pritožbe. Dokazovali so ti židovsko-nemški novinarji tedaj, da je katerokoli nesrečo, ki je zadela avstrijsko cesarstvo od leta 1855, ko se je izvršila neka pogodba, takozvan konkordat med našim sedanjim cesarjem in papežem Pijem IX., da je torej še vsako nesrečo zakrivil — konkordat.

Take in enake besede čul je o konkordatu nekoč kmetič v krčmi, kjer je poštar N. iz nemških novin vsak večer razkladal politiko. Kmetič je verjel vse, — saj poštar mora vse to umeti, — in domá je svoji zakonski polovici zopet vse pripovedoval o tem „nesrečnem spaku“, ki se nazivlje „konkordat“. Žena je tudi vse verjela in si je „konkordat“ želela na dno pekla. Nekeč nastane med obema prepir. Moža premore jeza, raztogoti se, ter misleč svojo ženo ponižati z najhujšim imenom, reče ji: „Ti konkordat!“

Kar je bilo v rokah in na polici, letelo je na ubogega moža, da je krvavel. Orožnik naznani stvar sodišču kot „hudo telesno poškodovanje“. Pri konečni obravnavi dá si sodnik vso zadevo še enkrat pripovedati, in ko čuje, da je bila sporu uzrok beseda: „Ti konkordat!“, jame se tako smejati, da mu odleti gumb od sukne, a tudi mož in žena morala sta se smejati, — in bila sta — spravljeni in umirjena.

Te istinite dogodbece gotovo ne bi pripovedovali, ko bi ne pojasnjevala, kaki kričači postanejo čitatelji onih novin, ki nimajo podlage na stališči katoliške vere. Tak nekatiški list — dasi to taji — je brnski list „Velehrad“. Ta časopis se bojuje za slovanski obred, koji sam ne pozná, ter zabavlja duhovništvu in škofom, ki nazivljejo njegovo klobasanje o slovanskem cerkvenem obredu beganje, ter jih radi tega nazivlje „fanatične latinizatorje“.

Čujte torej, dragi čitatelji, s kako finostjo piše časopis „Velehrad“ v številki 30 o naših škofih, ki vladikujejo Slovincem. Toda prej, nego navedemo besede njegove, bodi to v pojasnilo: Kar je „Slovanski Svet“ v Slovincih, to je „Velehrad“, ki agituje za slovanski cerkveni obred, na Moravskem; v ta namen in cilj bila sta založena oba lista, da se vrže med katoliško ljudstvo na Moravskem in Slovenskem géslo o slovanskem obredu. Slovenski škofje, kot pravi čuvarji katoliškega Sijona, videči v tej agitaciji povsem pravi zarodek nemirov, objavili so o svojem času pastirski list, v kojem svaré ljud. To svarilo „Velehrad“ nazivlje v številki 30 natolcevanje in se našim škofom nastopno posmehuje: „Prvim takim natolcevanjem stopili so na čelo škofje, ki v znanem pastirskem listu sumničijo narod naš (slovenski) protikatoliškega in protivavstrijskega mišljenja. — Posledice tega sumničjenja so neznatne, — vendar pokazale so ne sicer narodovo, temveč onih nevrlih slovenskih sinov (to je, škofov!) — slabo stran. V tem pastirskem listu bilo je čitati, da se je spustila na Slovence vsa tolpa črtov. Ker pa mora ta popolnoma čist biti, kdor hoče hudobne duhove izganjati, pohaja iz onega pastirskega lista, da naši višji pastirji niso tako sveti, da bi mogli izganjati črte iz Slovencev brez pomoči bodakov in policije.“ — Hkrati pa „Velehrad“ svetuje Slovincem, naj skličejo tabor, na kojem bi se ukrenil gromovit protest (zoper škofe), da bi to odmevalo na daljnem Dunaji!!

Je li katoliška navada, posmehovati se tako in rogati škofom, stoječim na strani rimske sv. stolice, je li katoliku dovoljeno, brez vsega povoda hujskati katoliški ljud k protestom zoper škofe, zapeljevati in mu oznanjati revolucijo: ste torej vi, gospodje iz vredništva „Velehrad“, taki svetei in tako pobožni, da samo vi morete izganjati hudobne duhove i celó iz škofov? Verjeli vam bomo, če izženete tega črta prej iz samega sebe po besedah starega modrijana: „*Medice, cura temet ipsum!*“ Škoda vas je na Moravskem! Preselite se raje brzo in brez odloga iz te nehvaležne Morave v — Bukovino, v eldorado vseh čudotvornih rabinov! Ondi sta bila

nedavno obsojena dva v ječo — menda oče in sin — zaradi goljufnih čudežev; njuni mesti so že izpraznjeni, — obrezanje vam ondi možno odpusté! Le hitro na pot! Kdor prej pride, prej tudi melje!

Napominani list piše dalje, da je bil letos spomin slovanskih blagovestnikov prvokrat praznovan in proslavljen na Koroškem, in da so v predvečer sv. Cirila in Metoda na korotanskih gorah goreli kresovi, in da je narod slovenski prisezal, da boče tako storil vsako leto. Mi sicer o prisegi ničesa ne vémo, dasi smo o tem povpraševali, kresove zažigati pa ni nič novega med korotanskimi brati. List „Velehrad“ imel je gotovo prikazen. Čul je nekaj zvoniti, a vedel ni, pri kateri cerkvi in v katerem zvoniku; vse drugo je le bolna fantazija. Hoče pa biti prorok; prepuščamo mu to slavo, ali ne šteje naj se med prave, temveč med one, koje sv. pismo nazivlje — krive. In ima li biti narodni običaj, paliti kresove o prazniku naših blagovestnikov dokaz, da slovanski katoliški ljud v Korotanu želi slovanskega cerkvenega obreda? O, Velehrade, ty jsi špatným advokátem!

Občni zbor „Narodne šole“.

(Konec.)

Po predlogu g. Stanonika izreče zbor funkcionarjem zahvalo in priznanje. G. St. pa še opomni, da je župan v njegovi občini tudi odškodoval v denarjih otroke-uničevalce škodljivega metulja, ter v ta namen precéj izdal. — Gledé predloga g. tajnikovega, oziroma svote po g. Iv. Legotu poslana, se sklene, da se prihodnji odbor pooblasti, da sme od poslana svote dvajset goldinarjev odpisati ter ustanovnici „Narodne šole“ pripisati. Predloženi račun se v vseh točkah odobri, in za pregledovalce „računa“ se volijo gg.: Krulec, Klinar in Kokalj.

Pri posameznih nasvêtih oglasi se g. Pfeifer, ter pravi, naj bi se tudi na to gledalo, da bi se prodajale pisanke le z dobrim papirjem; take pisanke, kakoršne prodajajo nekateri trgovci, so tako slabe, da skoro ni mogoče po njih pisati.

G. predsednik opomni, da so nekateri trgovci, kateri kupujejo najslabše blago, katero brezvestno

LISTEK.

Signal.

Iz rušćine prevel Iv. Steklasa.

Semen je znal že kot deček delati iz vrbovih vejic piščalke. Olupil je oprezno kožo od drva, izrezal luknje, kolikor jih je bilo treba, na enem kraji vtaknil je lesen čep, vse to pa je priredil tako umetno, da si mogel na tako piščalko piskati vse, kar si se samo domislil. Ko je postal stražar na železnici, delal je tudi še take piščalke ter jih pošiljal v mesto na prodaj. Dobival je večkrat po dve kopejki za piščalko.

Tretji dan, ko je bila železniška proga pregledana, vzame nož, da si nareže v šumi potrebnega šibovja. Njegova žena je imela sama mesto njega vršiti službo pri vlakcu, ki dohaja ob šestih do stražarnice. On se poda po progi, katero je sam nadziral, ter pride do mesta, kjer se železnica močno zavija; spusti se z visokega nasipa ter odide po šumici v dolino. Nekoliko korakov od proge se je nahajalo močvirje, okoli katerega so rasle krasne vrbe. Od njih je izdeloval najboljše piščalke. Narezal si je

dovolj šibja ter se povrnil zopet proti domu. Korakal je skozi hosto. Solnce se je nagnilo proti zapadu. Daleč na okolu je vladala globoka tišina. Bilo je slišati samo žvrgolenje ptic in praskanje subega fratja pod nogami. Semen koraka dalje in pride že blizu proge, ko se mu naenkrat zazdi, da sliši tudi drug glas, kakor da nekdo razbija z železom po šinah. Semen sezuje čevlje in gre dalje bos. — Kaj neki to pomeni? pomisli on in stopi iz hoste. Pred njim se je vzdigoval železniški nasip. Na nasipu zagleda človeka, ki je bil z neko stvarjo silno zabavljen; Semen je lezel ob nasipu ter se približal neopažen do človeka, ki je hotel ukrasti Semenu vijake (šravbe), kakor se je iz vsega videlo. Ali ko bolje pogleda, vzdigne se človek, ki drži v roki dleto, porine ga pod šino, pritisne in šina skoči na stran. Semenu se stemni pred očmi, hoče zavpiti, ali ga izdá grlo. Spozna Vasila, skoči gori k njemu, a Vasil pobegne po drugi strani nasipa doli z dletom v roki.

— „Vasili Stefanovič, strijček, golobček moj! Daj, povrni se! Daj sem dleto, postavila bova zopet šino na pravo mesto, in nobeden ne boče za to vedel! Vrni se, in reši si dušo od propasti!“

Ali Vasil se ni povrnil, nego je bežal v hosto.

Semen je stal poleg iztrgane šine, in šibje mu je palo iz rok . . . Vlak bi moral zdajci priti, in sicer ne vlak tovorni, nego osobni! Kako bi ga zastavil, ko nima nič takega pri sebi. Nima svoje zastavice . . . Šino postaviti na poprejšnje mesto ni mogoče, z golo roko ne more pritrčiti vijakov. Mora pohiteti proti domu, pa nekaj donesti, s čemur bi pritrčil šino. „O Gospod pomози mi!“ Semen teče do svoje stražarnice; diše težko, a teče dalje; čuti, da ga bodo kmalu sile zapustile . . . Mora pasti. Beži iz šumice — do hišice je komaj kakšnih sto korakov, a več jih je gotovo že prekorlačil.

Zdajci začuje piskanje v daljavi. Šesta ura je odbila. Dve minuti čez šest pride vlak! — „Gospod, usmili se nedolžnih ljudi!“ moli Semen in vidi v duhu, kako parostroj leti na odstranjeno šino z levim kolesom, kako padana stran, trga gréde, kako se razpada na male koščke, lomi železo — vidi, kako se celi vlak zruši z nasipa, sto čevljev visokega . . . Vozovi tretjega razreda so vsi napolnjeni, — otroci — majhni otroci! . . . Siromaki sedé do zdaj mirno, ne slutijo nič hudega — — — „Oh, Gospod, reci, kaj naj storim!“ zavpije Semen. — „Ne, ne, ni več časa, da pridem do svoje hišice in nazaj“

drago prodajajo, da imajo več dobička. Zahtevajte tedaj najboljšo blago Grubbauerjevih zvezkov, kajti on ima na razpolago dvoje vrste blago, pa bode imeli dvojen dobiček. G. St. pravi, da so učitelji kranjskega okraja sklenili pri zadnji konferenci, da hočejo v šole vpeljati Grub. zvezke, ako izdā dobro blago, sicer pa ne, kar se mu je tudi naročilo.

G. Kovšca pripomni, da bi se v prihodnje vednim pritožbam gledē slabega blaga v okom prišlo, naj se g. Grubbauerju naznani, da z izdajo slabega blaga preneha in le dobro blago izdaje. G. predsednik dvomi, da bi se moglo na firmo v tem smislu toliko uspešno uplivati.

G. Kos stavi predlog: „Zbor „Narodne Šole“ naj sklene, da nje odbor uvaŕuje, bi li ne bilo možno napraviti učiteljem za čas letnega zborovanja „Narodne Šole“ in „Vdovskega učiteljskega društva“ učiteljski koncert na korist „Narodni Šoli“ in „Slovenskemu učiteljskemu društvu.“

Utemeljuje svoj predlog, pravi, da se je lanskega leta koncert v proslavo presvetlega cesarja od „Slovenskega učiteljskega društva“ osnovani v vsakem obziru prav sijajno izvršil, upati je tudi v prihodnje takega izida, kajti sam g. Nedved se je o učiteljskih pevcih prav laskavo izrazil. — Zbor sklene o tem, da se vsa stvar v daljno obravnavo in eventuelno izpeljavo prepusti odboru, kateremu so vse razmere znane, s katerimi je pri taki stvari računati.

V odbor volijo se vsi stari funkcionarji, gg.: Feliks Stegnar, predsednik; Andrej Žumer, namestnik; Matej Močnik, blagajnik; Fran Govekar, tajnik; odborniki: Anton Funtek, Andrej Praprotnik, Henrik Podkrajšek, Ivan Tomšič in Fran Praprotnik. — Ker se je kazalec ure že proti polu drugi uri pomikal, sklene predsednik sejo zahvaljevaje se vdeležencem za vsestransko požrtvovalnost. Skupni obed združil je v gostilni g. Ferlinea učitelje v večino.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. septembra.

Notranje deŕele.

„Neue Freie Presse“ je poročala, da se bo ustanovil *južnoslovanski klub* državnega zbora. Z zanesljive strani se zatrjuje da je to le židovska raka.

Blizo *Jaroslava* sta bila, kakor znano, zavratno napadena dva častnika. Prvi imenom Donat, računovodja teŕke baterijske divizije 5/VII. je že umrl, drugi častnik Schubert, 2. ulanskega polka, pa leŕi teŕko ranjen v bolnišnici.

Z *ogerske* uradne strani se javlja, da se v ministerstvih jako marljivo sestavlja proračun za leto 1890. Pravijo, da se bo skoraj gotovo doseglo ravnoteŕje. Če to le ni račun na medvedovo koŕo?

Vnanje drŕave.

Liberalni listi, italijanski in angleški, so po stari navadi zopet začeli rogoviliti zoper *papeŕa Leona XIII.* Pišejo namreč, in za njimi tudi madridski „Globo“, da je sv. Stel poslal madridski nuncijaturi navodila, kako naj vzdrŕuje in izzivlja gibanje na korist papeŕu. „Osservatore Romano“ pravi, da je vse to zlagano. Če pa španjski narod vabi sv. Očeta, naj si išče v slučaji vojske zavetišče v Španiji, je to le dokaz, da je španjski narod veren in da ga v tem ne bo premotilo nobeno liberalno kovarstvo.

Semen se obrne in leti nazaj, kar so ga mogle noge nesti. Leti in leti ter sam ne vé, kaj bode. Prileti do iztrgane šine ter opazi tukaj svojo butaro šib. Pripogne se, pograbi prot, čeravno sam ne vé zakaj, ter leti dalje . . . Zdi se mu, da se vlak že pribliŕuje . . . Sliši v daljini piskanje, sliši, kakó se šine pravilno in tiho tresejo — — — Nima več moči, da leti dalje, postoji kakih sto korakov od nesrečnega mesta — in v tem trenutku mu šine misel v glavo. Zgrabi hitro kapo z glave, iztrga iz nje podstavo, pategne noŕ in se prekriŕa.

— „Gospod, usmili se!“

Nato zareŕe z noŕem v levo roko! Kri brizgne iz rane ter mu teče topla po roki; namoči v njej podstavo, malo jo raztegne, naravná, priveŕe na prot, kakor je že mogel — ter povzdigne gotovo zastavico v zrak!

Majaje z zastavico, postoji, kajti vlak se je že videl . . .

„Strojvodja me ne bode opazil, pribliŕal se bode preveč, pa ne bode mogel vlak na sto korakov ustaviti!“

Kri je tekla in tekla, Semen pritiska rano na strani, hoče, da jo stisne, ali ne more ustaviti krvi,

Kakor se poroča iz Belegrada, dvojiti se sedaj ne more več, da bo prišla *srbska* kraljica Natalija v Belgrad. Tudi vladni listi to sedaj priznavajo, in sicer trdijo, da bo Natalija došla v Belgrad drugi teden septembra ter izvrševala svojo pravico kot drŕavljanica.

Ruski listi so zopet našli v galiških vojaških vajah dolg las. Posebno jim preseda okoliščina, ker se jih vdeleŕujeta tudi nemški in italijanski vojaški pribočnik. „Peterburgskija Vjedomosti“ menijo, da je to avstrijsko izzivanje nevarno za evropski mir, ker bi bili inače k vajam povabljeni tudi drugi gostje, ne pa samo zastopniki zaveznih drŕav. „Nov. Vremja“ pravi, naj si ta slučaj Rusi zapišejo za ušesa. — Temu nasproti se pa iz Peterburga javlja: Drŕavni svet je sklenil, da se bodo zgradile nastopne ŕeleznice: Od Zmernikov preko Mohileva do reke Dnjestra pri Oknici; od Birsule čez Ribnico in Bjelca do Oknice in od tod čez Lipkani do Novosjelice in zveze z Ivovsko-črnoviško ŕeleznico. Ob enem je vlada ukazala, da se bodo na raznih postajah v juŕni Rusiji zaloŕila vojaška ŕitna skladišča. To vse pa je seveda le znak ruske miroljubnosti!

Nemški cesar in cesarica sta prišla predvečeraŕ zvečer v Draŕdane. Bila sta navdušeno sprejeta. S tem je pa tudi gotovo, da so bile vesti o obisku ruskega carja vsaj za bliŕnji čas prazne besede.

V *Franciji* dosedaj še ni posebno veliko volilno gibanje. Dosedaj je prijaviło svojo kandidaturu 270 oseb. Boulangisti po deŕeli nimajo posebne sreče. Na raznih shodih so našli le zasmehovanje. V Limoges u, kamor je prišel tudi Laguerre, je navstal ljut boj mej republikanci in boulangisti, ki je trajal celo uro. Konečno so napravili vojaki mir ter odpeljali pet rogovileŕev v zapor. — Nedavno umirovljeni poveljnik pariške republikanske garde, polkovnik Massol, pokazal se je naenkrat boulangista. Kot tak naznanil je svojo kandidaturu v Saint Afrique-u. Pri vstajah igra poveljnik republikanske straŕe veliko vlogo.

Štrajk v *angleški* prestolnici pojenjuje. Upanje, da bo kmalu popolnoma končan, se mnoŕi. Vsled poravnave mej posestniki Themse-nabreŕja in štrajkovci so se zopet pričela dela na tem nabreŕji.

S *Krete* se javlja: Turški vojaki so brez upora provincijo Salino zasedli, isto takó tudi okolice Rhetymna. Vstajniki so se umaknili v gorovje. Nádeja se sploh, da se bodo v kratkem podvrŕgli.

Iz *Suakima* so zopet došle neugodne vesti. Derviŕi so veliko oroŕno silo Angleŕem prijaznih Arabcev pobili in razpršili. Vpliven ŕejh je s svojimi vojaki prestopil k dervišem, ki sedaj preté Suakimu.

Izvirni dopisi.

Iz Zagreba, 3. septembra. (Izvirni dopis.) Letoŕnje leto se je pokazalo, da tudi Hrvatska boluje na modernem liberalizmu, kajti še nobeno leto nismo imeli toliko samomorov in kriminalnih razprav, kakor letos. To vse so dokazi, da tudi v moralnem pogledu nazadujemo, posebno odkar smo odprli širom vrata vsem izrodkom takozvanega modernega napredka. V „Slovencu“ sem ob svojem času sporočil o nekih takih dogodjajih, danes pa mi je zopet dolŕnost kot kronistu govoriti o nekem takem činu, ki najbolje dokazuje, kako močno je že naše drŕaveno ŕivljenje otrovano.

Pretekli teden je bila v Ogulinu pred sodbenim stolom obsojena mlada gospa Šahova radi ponarejenih menic na sedem let teŕke ječe. Dotična zločinka je bila odgojena za učiteljico ter je služila kot pomočna učiteljica v Zagrebu, potem pa je prevzela trgovino po svojem strijcu in pri tej priliki se je upoznala s

rana bila je velika. Omedlevica ga napada, pred očmi se mu temni . . . Po ušesih mu čudno zvoni . . . Ne vidi vlaka, ne sliši ropota — a v glavi ima samo eno misel . . .

„Ne bođem mogel dolgo tako stati, moral bom pasti. Moral bom zastavico spustiti . . . vlak bode preko mojega telesa vozil . . . Gospod, Gospod . . . pomagaj . . . pošlji nekoga v pomoč! . . .“ In čedalje bolj se mu temni pred očmi, a duša mu postaja praznejša . . . zastavica mu pade iz rok! . . . Ali krvava zastavica ni padla na zemljo. Neka roka jo je prevzela . . . in drŕala visoko v zraku naproti vlaku, ki je z veliko hitrostjo vozil.

Strojvodja je opazil znak, zaprl regulator in spustil protivni par. Vlak se ustavi.

* * *

Iz vozov poskačejo potniki ter se zberejo vsi na enem mestu. Videli so na šinah leŕati okrvavljenega človeka v nezavesti, a zraven njega drugega človeka s protom v roki. Na protu je visela krvava krpa.

Vasil je gledal zmeden na zbrano množico ter pobesil glavo.

— „Zreŕite me!“ reče. — „Jaz sem zmaknil to šino!“

poslovanjem meničnim. Ker je pa trgovina njena propala, prosila je zopet za službo, katero je tudi dobila kot učiteljica v Bakru po protekciji bivšega sekcijekega predstojnika Vončine. Tudi tukaj ni popustila svojih meničnih poslov, oslanja se seveda največ na poznate osebe v Zagrebu, ali je v tem svojem poslu tako globoko zabredla, da je celo banov podpis ponaredila na dveh menicah, na enej v iznosu od 2000 gold., na drugej pa na 10.000 gold. Ona je znala ljudi tako zaslepiti, da so jej zares ta denar izplačali, kajti pokazivala jim je ponarejena pisma banova in drugih dostojanstvenikov, katera je seveda vse sama pisala. Celo soproga svojega je znala tako zaslepiti, da jej ni mogel priti na sled, kajti dokazovala mu je, da ima ta denar po nekej zapuščini svojega strijca. Da so jej pa ljudje verjeli, bilo je naravno, ker je ona morala zares biti v zvezi z nekimi viŕjimi osebami, kajti vedela je za mnoge tajnosti, s katerimi se je hvalisala pred dotičnimi osebami. Pred sodiščem se je izjavil sam njen soprog, da so bile vse njegove prošnje tako hitro rešene, da se je sam čudil. Nedvojbeno je tedaj, da je bila ona v zvezi z nekimi odličnejšimi činovniki in to jo je zapeljalo, da se je tako hudo pregrešila. Prevelika poverljivost z ene strani in pa lahko-mišljenost z druge so krive, da se je čin moral dovršiti pred sodiščem. Gotovo žalostna slika naših socijalnih odnošajev.

Drugi dogodjaj je pa versko-političnega značaja. Stvar sicer ni prišla pred sodišče, kar bi pa sicer moralo biti, ali je vredno, da jo priobčimo. V Staroj Pazovi, v Sremu, dajalo je srbsko gledališčno društvo predstave. Moram opomniti, da so tukaj prebivalci po veri pomešani na katolike in pravoslavne. Pred takim občinstvom tedaj se je predstavljala igra, v katerej se je katoliška duhovščina na sramoten način grđila, tako da je od predstave odšel precej tamoŕnji katoliški ŕupnik, a ostale katolike je prisotni sodnik Šmauc komaj pomiril, da se ni izgred dogodil. Pa to še tako zvanim Srbom ni bilo dosti, nego so hoteli drugikrat zopet nekaj takega predstavljati, in bilo bi došlo do izgredov, da se ni že poprej omenjeni odločni kotarski sodnik energično vzprotivil, ter od politične oblasti zahteval, da se predstava zabrani, kar se je pa komaj zgodilo, ker je politični predstojnik neki Nikolić vse to brezbržno gledal, kajti tudi on je pravoslaven. Stvar se je med tem toliko zaostrila, da je bil dotični sodnik radi svojega — gotovo pravičnega in pametnega — postopka prestavljen. Katoličani so mu priredili sijajen oprost, kar je dotičnega političnega predstojnika takó razsrdilo, da jim zdaj na vse načine nagaja ter celo s preiskavami radi sodelovanja pri banketu nadleguje. Zatorej zdaj vse radovedno pričakuje, bode li vlada odobrila vse, kar dela politična oblast, ali bode storila vendar tudi kaj za zadoŕenje razŕaljenega katoliškega čustva. Če tudi imajo pod sedanje vlado pravoslavni neko posebno prednost v vsem, vendar mislimo, da jim radi tega še ni dovoljeno na javnih mestih ŕaliti vsakemu katoličanu tako sveto versko čustvo. ŕalostno pač, da ne uvidimo, da vse to ide tretjemu v prilog ter se ne veseli zastoj našej neslogi!

Iz Prage, dné 3. septembra. Včeraŕ so bila predloŕena nova pravila „Akademičnega društva“ v Pragi namestniŕstvu zajedno s prošnjo, naj se dovoli to društvo, koje ima nadomestiti čeŕkim velikoŕolcem razpuščeño društvo. Novo društvo, koje se bode nazivljalo „Akademický spolek“, biti ima središče slovanskega dijaŕstva praŕkih velikih ŕol ter bode negovalo temeljito splošno in vednostno izobrazbo svojih členov, negovalo vzajemnost med njimi in podpiralo neimovite člene. Glavno zaslugo gledē novih pravil ima gosp. dr. Černý. Večinoma se pravila načeloma strinjajo s starimi, nov je nastopni odstavek: Skupiti v jedno celoto vse dijaŕstvo čeŕkih velikih ŕol praŕkih, in da ta celota ostane nedotakljiva za vse bodoče čase, in odstrani vsak povod, ki bi mogel razdvajati vseučilišnike. Druga glavna preosnova je razdeljenje členstva v častne, redne, koji morejo postati samo bivŕi velikoŕolci, izredni pa taki prijatelji druŕstvu, ki na leto plačujajo 10 gld., delavne, to je sluŕatelje in absolvovane sluŕatelje vseučilišnih velikih in tehničnih ŕol, počenŕi 10 let od njih imatrikulacije.

Merodajni čeŕki krogi, daŕi se prva razburjenost še ni poglobila, uvidevajo trezno, da vsled razpusta „Akademičnega društva“ prav velika škoda čeŕskemu dijaŕstvu tu v Pragi ni nastala, temveč le proŕpeli

(Dalje v prilogi.)

Dnevne novice.

za bodočnost. Dijaštvo je vsled tega zopet zavrženo na pravi pot, kajti doslej bilo je nevedoma samo sredstvo v rokah brezvestnih mladočeskkih rogoviležev, koji so špekulovali na nepremišljenost in slepo unetost učeče se mladine ter jo zapeljevali na pota, ki ne vedejo do življenjskega namena, temveč v pogubo osebne eksistencije in čisto celih rodbin. Vseučiliška mladež češka bode pa tudi spoznala, da bode najboljša praktično izvajala tem potom Kolárova načela: da boljše koristi isti svojem narodu, ki zvesto stoji na svojem stališču in podstavi, nego oni, ki se zaradi papirnate pohvale trudi z nogami in rokami ter jezikom za žep narodnih špekulantov.

V Pragi je blizu 2500 čeških akademikov. Toda koliko je udov temu društvu? Nekaj nad tretjino. In kako sramotno je stoprav, ko bi hotel na uho povedati, koliko teh členov redno plačuje svoje mesečne prispevke. In kaj je temu posledica? Nemško akademično društvo biva v najkрасnejših prostorih in v najelegantnejšem oddelku Prage — društvo čeških akademikov seli se vedno iz kraja do kraja, in časi se mora zadovoljiti z jako zakotno ulico. Doslej imeli so akademiki tudi to nedostojno navado (je tudi na Dunaji nekje to v običaji), da so iskali tuje podpore izven dijaških krogov, bodisi v obliki raznih subskripcij na ples, venčke, koncerte, besede itd., v bodoče se bode pa strogo gledalo na to, da vsak nasproti društvu spolni točno svojo denarno dolžnost, in vsled tega bode tudi manj treba trkati na vrata javne radodarnosti. Saj češko občinstvo rado požrtvovalno podpira vsako podjetje, koje je založeno v duhu plemenitih narodnih buditeljev in idealnih ustanovnikov razpuščenega akademičnega društva na podstavi gásla: V delu in védi je naša rešitev. Quod faustum, felix fortunatumque eveniat!

Med olikanimi Čehi ni ga pač človeka, kojemu bi ne bilo znano ime Vaclav Vlček v češki književnosti. Ta mož, kojega diči korona lepih zaslug za narod v dejanji in peresu, slavil je véeraj tu svojo petdesetletnico v rodbinskem krogu, toda tudi hvaležni Čehi prisustvovali so v duhu tej slavnosti. Vlček, čelnejši romanopisec in mnogoletni izdajatelj in vrednik leposlovnega lista „Osvěta“, spada v ono vrsto čeških duševnih velikanov, kojih ime se vedno jednako blesti, naj se valovi življenja kakorkoli zaganjajo vánj. Kakor mnogo družih odličnih čeških mož, porodil se je Vlček v kmečki koči. Prva učiteljica bila mu je priprosta češka mati, prvo izobraževališče vaška šola. Prostor v Vašem listu ne zadostuje, ko bi hotel označiti natanko, kaj je Vlček postal narodu na literarnem polji. Zavedni rojaki njegovi pa so mu za ogromne zasluge njegove iz dna sreča hvaležni ter mu želé, da bi mož mogel še mnoga leta delovati z jednako silo v povzdigo literature in duševnih zakladov naroda.

In v trenutji, ko se je ta veteran na slovstvenem polji v tihem krogu radoval svojih proizvodov in zaslug, prominol je drug na trnjevem polji žurnalistike. Umril je po noči za mrtvoudom češki novinar in člen vredništva „Nar. Listov“ g. prof. V. Erben. Pokojnik se je porodil 1833. l. v Kostelci nad Orlico ter je spadal v vrsto onih starih čeških bojevnikov, ki so v najhujših dóbah češkega naroda neustrašeno in zvesto stali pod narodno zastavo ter ji pomagali k zmagi nad strupenim centralizmom Bachovim in tedanjim vsevladajočim nemštvo. Za Wenziga bil je profesor na češki realki, v Šmerlingovi persekuciji zamenjal je profesuro z žurnalističnim peresom in je v tem oziru posloval v Budimpešti, na Dunaji in do svoje smrti v Pragi. Pokojnik je bil podpredsednik „Društva čeških žurnalistov“, in radi svojega tihega, skromnega zaačaja priljubljen pri vseh svojih koleгах.

Kot posebnost naj še koncu dopisa dodam nekaj, kar se v velikih mestih dogaja skoro vsak hip. Bivši srbski general in osnovatelj srbske armade Fran Aleksej Zach (rodóm Čeh), živi vže mnogo let tu v Pragi. Vrnivši se z letovišča opazi, da je bil od neznanega tata okraden. Tat si je mislil: čudaki, ti dostojanstveniki in generali, koliko truda, predno si priboré redove; jaz blastnem samo z roko — in ukradel je nastopne redove: Stanislavski komanderski križ, grški križ Odrešenika, svetinjo hrabrosti, srbsko spomensko svetinjo, veliki križ srbskega in ruskega reda, pruski red Odrešenika, ruski red sv. Ane, laški koronski red, red Medžidè in turško svetinjo hrabrosti. O tatu ni sledú!

(Compesce mentem.) Dne 2. t. m. je gospod državni in deželni poslanec Šuklje v Novem mestu poročal volhcem o svojem delovanji v državnem zboru. Po govoru gospoda poslanca se je oglašil g. dr. Karol Slane, opisaval žalostne razmere siromašne in zapuščene dolenske strani, sredi govora pa brez povoda skočil po svoji navadi zopet v lase kranjskim „hudokrvnim kapelanom“. Opravičeno smemo vprašati: kdo ruši slovo, kali mir? Gospodu doktorju je že dolg čas, ker se je vsaj v javnih listih polegel vihar, zato zopet brska po žerjavici. „Pati i šuti“ to je Vaše géslo nasproti kapelanom. Ali pa se strinja to géslo s pravimi liberalnimi načeli? Ne, tak liberalizem zasluži le znani Greuterjev medmet.

(Iz Trziča) se nam poroča: Dne 5. t. m. je bilo ustanovljeno „Bralno društvo.“ Udov se je doslej oglašilo nad 50, in nadejamo se najboljšega vspeha. Kar pa je glavna reč: Naši tržani družega mišljenja nam niso nasprotni; morda se nam bodo s časom pridružili. Začasnemu odboru predsednik je g. Šimec, ki je zbrane odbornike tako-le nagovoril: „Zgodilo se je, kar se je v našem trgu dolgo nemogoče zdelo. S tem hočem reči, da se še čudeži godé. Ustanovili smo tiho in mirno „Slovensko bralno društvo“, katero danes krstimo. Časnikov imamo že in nekaj knjig, morda se nas spomnijo še naši prijatelji in nam darujejo slovenskih knjig. Zato rečem: Dobrotni Bog blagoslovi naše podjetje, da bo iz malega vzraslo veliko ter obrodilo mnogo sadu v prid pravi omiki in poštenemu napredku.“ Ta kratki a krepki nagovor je živahno odmeval. Vsak začetek je težak, treba bode še marsičesa, posebno knjig. Naj bi te vrstice ne bile brez vspeha! Prijatelji naši naj nas podpirajo s knjigami ali denarjem! Društvo bode za ude otvorjeno v nedeljo dne 8. t. m. — Naj še dostavim, da zidamo novo župnijsko poslopje; delo hitro napreduje. Poslopje bo stalo na starem mestu.

(Nesreče.) Iz Trnovca pri Il. Bistrici se nam poroča: Da je pri nas strela ubila nekega kmeta, ste že sporočili. Nedavno je zopet v Trnovem tresčilo v dve hiši, pa brez škode. V Šembijah je tresčilo skozi dimnik v kuhinjo ter omamilo gospodinjo, da se reva dolgo ni zavedla. Dne 5. t. m. je ravno v tej vasi strela udarila v čedo govedí in ovac, siromašni kmetom je ubila četrto živine. Ostala živina, ki je popadala na tla, opomogla si je s časom. Dalje je tresčilo v voz, z ogljem naložen. Voz in oglje sta zgorela, konje so s težavo rešili. Toliko nesreč, kakor letos, ni se pripetilo že več let.

(Odbor narodne čitalnice v Ptuj) uljudno prosi vse gospode in gospe, ki nameravajo vdeležiti se 25letnice dne 12. t. m., naj mu blagovolé naznaniti do torka t. j. 10. t. m. zaradi skupnega obeda, da se more vse potrebno preskrbeti, ker ni javne gostilne v „Narodnem domu.“

(Koristna rastlina.) S Šenturške gore nam piše znani prirodoljub: Leta 1885 mi je g. M. M. poslal neko rastlino s prošnjo, naj mu jo imenujem in dostavim tudi slovensko ime, ako mi je znano. Ko bi ne vedel slovenskega imena, svetoval je g. M., naj rastlino imenujem „gadovec“. Naznanil sem mu tačas samo latinsko ime „Agrimonia Eupatoria (L.)“. Sedaj pa so mi znana tudi slovenska imena te rastline, in ta so: Repek, menek, kilovec. Mogoče, da jo drugje še drugače imenujejo. Ta prirodna hčerka se prav obilno nahaja po vsej lepi domovini naši ter raste po solnčnih gričih, mejah, pustih travnikih ter se razcveta meseca junija do septembra. Je pa taka le: Enojno, redkokrat vejnato, pokončno steblo je z listnimi reclji koeasto in oblisteno. Pretrgano-pernati listi s sedečimi listki so zgoraj pritisnjeno dlakasti, spodaj volnato-kocinasti in rujavkasti; večji sedeči listki so eliptični in debelo napiljeni, mali pa jajčasti in zobčasti. Polusrčasti steblo objemajoči prilistki so zarezano napiljeni. Narobe kopičasta peterozoba plodna čaša je do dna globoko progasta in trnkasta. Iz petero malih zlato-rumenih listkov obstoječi cvetni venci so v podobi klasa nakupičeni. Prašnikov je 12 do 15, pa tudi le 6; pestiča sta dva. Vsa rastlina je visoka 1 do 2 čevlja in spada med rožnice (rosiflorae). Bog daj, da bi se ta navadna rastlina potrdila zoper kačji strup, ker gadov in modrasov živi mnogo v različni podobi v naši deželi.

(Premovanje konj na Vrhniki.) Dne 5. t. m. so k premovanju pripeljali 12 kobil z žrebeti, 5

mladit kobil in 22 žrebet. Premije so dobili za kobile z žrebeti: Mar. Smuk iz Bevk 40 gld., And. Marinko iz Vnanje gorice 25 gld., Janez Gams iz Iškeloke 20 gld., Julij Kanz iz Ljubljane 20 gld., Fr. Zeliškar iz Lukovice 15 gld., J. Jeraj iz Sinje gorice, Fr. Štrukelj iz Ljubljane in Mart. Pirec iz Matene svetinje; za mlade kobile: Janez Perko iz Bevk 30 gld., Jera Pezdír iz Brezovice 20 gld., Ant. Rotar iz Podsmreke 15 gld., Jan. Jeraj iz Blatne Brezovice in Janez Jankovec iz Matene svetinje; za žrebeta: Luka Jerala iz Samatorce 10 gld., Gabrijel Jelovšek z Vrhnike 10 gld., Marija Jelovšek z Vrhnike 10 gld., Fr. Gregurko iz Sinje gorice, Josip Lenarčič z Vrhnike in Jernej Beer s Sapa svetinje.

(Prememba posesti.) Hišo gospe Marije Šulec na šentpeterskem predmestji je kupil tukajšnji mesar g. Karol Počivalnik za 19.000 gld.

(Požar.) Poroča se nam: Malo pozno pridem, vendar ne zavrzite vrstic. Zadnji dan minolega meseca med 7. in 8. uro dopoludne naznanil nam je iz Polja zvon, da gori. Pogorela je hiša posestnika Židana v Slapah. S težavo so rešili živino in hišno orodje. K sreči ni bilo sape, ker sicer bi bila vsa vas v nevarnosti. Posebna hvala gasilnemu društvu vevske tovarne, ki je hitro prišla na pomoč. Tudi veleč. g. A. Jamar je iz tovarne na Fužinah poslal nekaj delavcev. Vsem bodi izrečena javna zahvala.

(Ogenj.) Dne 4. t. m. je bil v Blokah strašen vihar; strela je dvakrat vdarila in vžgala. Posestniku Janezu Sterle-tu v Ravniku je pogorel hlev s krmo in jeden vol. Škode je nad 300 gld. Posestniku Antonu Zakrajšku na Lepem vrhu je pogorel kozolec s krmo, skedenj, žito, do 1500 desk in vse gospodarsko orodje. Škode je do 2000 gld.; pogorelec je bil zavarovan za 400 gld.

(V Novem mestu) priredé velikošolci danes zvečer v prostorih „Narodnega doma“ koncert, katerega čisti dohodek je namenjen v prid podpornemu društvu za velikošolce na Dunaji. Iz posebne prijaznosti sodelujejo gospi: Olga, Eleonora in Marija Dev, Lina Bučar in gg.: V. Tuček in L. Strauss. Vspored: H. Sattner: „Po zimi iz šole“, mešan zbor; F. Vilhar: „Mornar“, bariton-solo; Anton Foerster: „Njega ni!“, čveterospev; Kücken: „Barkarola“, dvospev; A. Mozart: „Allegretto“ iz II. trio za piano, gosli in violoncello; F. Vilhar: „Mrtva ljubav“, tenor-solo; F. Vilhar: „Na goro“, dvospev; F. Schubert: „Sonata“; Mendelssohn: „Sulejka in Hatem“, dvospev; F. Vilhar: „Prvi ejelov“, bariton-solo; Mozart: Rondo; H. Sattner: „Na planine“, mešan zbor.

Telegrami.

Dunaj, 7. septembra. Listi poročajo, da je namestniku Löblu tajnosvetniško dostojanstvo podeljeno. — „Wienerztg.“: Cesar je bar. Krausu iz zdravstvenih oziróv izprošeno odpustitev iz službe češkega namestnika dovolil ter mu je veliki križ Leopoldovega reda podelil. Ob enem je imenoval za češkega namestnika komornika Franca grofa Thun-Hohensteina ter mu podelil dostojanstvo tajnega svetnika.

Krakovjec, 7. septembra. Zjutraj ob 7. uri je cesar s spremstvom, v katerem je bil tudi slikar Didukiewicz, odjahal k vajam v smeri proti Javorovu. Zvečer bo pri nadvojvodi Albrehtu obed, katerega se bo vdeležilo tudi Nj. velečanstvo.

Antverpa, 6. septembra. Danes se je skladišče patronov in smodnika tovarne za izdelovanje patronov pri pristanišču razletelo. Vseh 126 tovarniških delavcev in delavk je usmrtenih. Razleteni kosi so padali na tla po raznih delih mesta, tako tudi na napolnjeno borzo, v kateri je navstala velika zmešnjava. Eden vogal poslopja se je podrl. Mnogo je ranjenih, posebno ženskih in otrok. Skladišče petroleja se je unelo. Duhovniki in nune povsodi strežejo ranjencem ter spravljajo mrliče v mrtvašnico. Mnogo hiš je poškodovanih in oken pobitih.

Antverpa, 7. septembra. Razpok se je provzročil v delavnici, kjer se odpirajo stare patrone. V njej je bilo 50 milijonov patronov, polovica že odprtih. Mrtvih je primeroma 150, ranjenih 80 oseb, većinoma delavcev. Ogenj se je raztegnil na petrolejska skladišča ob-

sega površino enega hektara ter šviga v višino 200 metrov. Vedno se čujejo razpoki patronov. Skoraj pri vseh hišah so okna razbita. Šestdesettisoč sodov petroleja gori.

Narodno gospodarstvo.

Poslano. (1)

C. kr. priv. zavarovalna družba „Avstrijski Phönix“ na Dunaji.

Današnje izredno glavno zborovanje „Phönix“-ovih delničarjev je sklenilo, na dva milijona goldinarjev avstr. velj. določeno delniško glavnico razdeliti na 20.000 popolnoma vplačanih delnic po 100 gld., glasečih se na lastnike, ter s tem učititi, da se bo popolnoma vplačala družbina glavnica. Dosedanje na ime glaseče se delnice, katerih je 2000 v prometu in na katere se je po 300 gld. vplačalo, odvežejo se plačilne dolžnosti in tako zamenjajo z novimi, da se bodo za vsako staro delnico 300 gld. dale tri nove po 100 gld. Upravni svet se je pooblastil, da prodá ostalih 14.006 delnic za nominalno vrednost. Potem so se od upravnega sveta nasvetovane premenbe pravil sklenile in z „Azienda“, avstro-francosko zavarovalno družbo zoper elementarne in druge neizgode, sklenjena zvezna pogodba potrjena. Poročilo kakor tudi predsednik sta naglašala, da se je določenih 14.000 delnic že pred glavnim zborom razpelo in v trdni nadi, da bo predlogom pritril glavni zbor, založila se je protivrednost za nove delnice že v družbinskih blagajnikih. Pri novih volitvah so bili v upravni svet izvoljeni gg.: dr. Karol Biel, Konstantin knez Czartoryski, Henri Ehrmann, Alfred Freund, Kristijan Heim, Arnošt Herring, baron Frankendorf, dr. Jam. Klang, Fran baron Klein pl. Wiesenberg, Ivan baron Liebieg, dr. Alojzij Millanich, Kalikst knez Poninski in Hugon knez in stari grof Salm-Reifferscheid, ob enem pa se je sklenilo, zaukazati upravniemu svetu, da po končnem potrditvi premenjenih pravil potom volitve ostalih članov pokliče štiri nadaljne ude v upravni svet. V revizijski odsek pro 1859 so bili izbrani gg.: Evgen Boisson, Karol pl. Gonzales in L. Weinmann, kot namestnika pa gg. Evstahij Durst in Bruno Dittrich.

„Azienda“, avstro-francoska zavarovalnica na življenje in rente.

V današnjem izrednem glavnem zborovanju zavarovalne družbe na življenje in rente, „Aziende“, je naznanil ravnatelj dr. J. Klang, da se je z zavarovalnico „Avstrijski Phönix“ sklenila pogodba, po kateri ta družba oddá vsa svoja veljavna zavarovanja na življenje „Aziendi“ v popolno protizavarovanje. Poročilo naglašala, da je ta pogodba za družbo jako koristna, ker se ž njo njeno zavarovalno stanje povisuje na 42.564 pogodb s 49.392.573 goldinarjev zavarovane svote in 78.797 gld. letnih rent ter pomnože premijski dohodki na letnih 1.530.000 gld. Zbor je potem od upravnega sveta predlagane premenbe pravil potrdil. Iz teh naglašamo, da se je namestu dosedanje družbine tvrdke sprejela nova tvrdka: „C. kr. priv. zavarovalna družba na življenje avstr. Phönix na Dunaji“ ter se je družbina delniška glavnica od 480.000 gld. v zlatu povisala na 660.000 gld. avstr. velj. Predsednik je poudarjal, da so za povisane glavnice potrebna sredstva že vplačana v družbine blagajnice, kakor je tudi ministerstvo notranjih zadev že dovolilo premenbe tvrdke in pravil z ukazom dne 25. avgusta t. l. Pri novi volitvi v upravni svet so bili izbrani gg.: Alfred vitez Barry, dr. K. Biel, Konstantin knez Czartoryski, Henri Ehrmann, Alfred Freund, Albert Gigot, Kristijan Heim, Arnošt Herring, baron Frankendorf, Fran Klein baron Wiesenberg, Ivan baron Liebieg, dr. Alojzij Milanich, Kalikst knez Poninski, Hugon knez in stari grof Salm-Reifferscheid, Zmagošlav Schreyer, Amedée Sellier in Denis Sienkiewicz.

„Azienda“, avstro-francoska zavarovalnica zoper elementarne in druge neizgode.

Današnje izredno glavno zborovanje zavarovalne družbe zoper elementarne in druge neizgode, „Aziende“, je imelo sklepati o predlogu, da se družba spoji z zavarovalnico „Avstrijski Phönix“-om. V utrjenje tega nasveta po ravnatelju Denisu Sienkiewiczu prečitano poročilo naglašala, da zvezne pogodbe nikakor niso prouzročili notranji, na finančnem ali opravnem stanju družbe sloneči razlogi. Poročilo marveč poudarja, da je družba izza svoje ustanovitve stalno napredovala, da je bilo njeno gmočno stanje nedvojno trdno, njeno financovanje varno in da razpolaga z dobro trgovino in letnim dohodkom, ki jamčita nepogojno in pri vsakih okoliščinah tudi za njen samostojni nadaljni razvoj. Zelo, da se družba spoji, izrekli so delniški krogi, ki so v zadnjem času nakupili skoro vse delnice „Avstrijskega Phönix“-a, ter so tedaj menili, da je spojitev obeh zavarovalnic tako v njihovem, kakor tudi v interesu teh dveh zavodov. Zbor je potem enoglasno sprejel predlagano zvezo z dunajsko zavarovalno družbo „Avstrijskega Phönix“-a.

Listnica opravištva:

G. F. P. na T.: Ker ste poslali 29. dec. pr. l. 4 gold. je s tem do konca t. l. ravno prav.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	737 8	14.4	sl. vzh.	oblačno	0.10	
8. u. pop.	736 6	18.4	sl. svzh.	"	dež	
9. u. zveč.	736 9	15.0	brezv.	"	"	

Srednja temperatura 15.9° za 0.1° nad normalom

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

7. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83	gl.	50	kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16%	84	"	35	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	100	"	10	"
Papirna renta, davka prosta	99	"	55	"
Akcije avstr.-ogerske banke	909	"	"	"
Kreditne akcije	306	"	25	"
London	119	"	40	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleonid.	9	"	48	"
Cesarski cekini	5	"	64	"
Nemške marke	58	"	20	"

BILJETI

od LJUBLJANE v PARIZ in nazaj po 48 gld. in više se dobivajo v prodajalnici vožnih listov Jos. Paulin-a v Ljubljani, Marijin trg št. 1. — Odhod vsak petek zvečer.

Visuma potnih legitimacij ni potreba. (3-3)

Naznanilo.

P. n. slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril

v novem Uršulinskem poslopji na Kongresnem trgu svojo

krojačnico.

Skrbel bom za lepo, dobro blago ter si prizadeval z dobrim delom in po najnižji ceni slavnemu občinstvu, kakor tudi preč. duhovščini postreči

Priporočam se za obilne naročbe in zagotavljam, da se bom vedno vrednega skazal danega mi zaupanja, beležim

z odličnim spoštovanjem

Fran Kraigher,

(3-1) krojač.

Anton Krejči,

klobučar in krznar

8 Kongresni trg v Ljubljani Kongresni trg 8

priporoča prečast. duhovščini in sl. občinstvu svojo največjo zalogo najfinjših

klobukov in čepic

za go-pode in dečke po izvanredno nizkih cenah.

Posebno velika zaloga vsakovrstne (13-1)

kožuhovine,

najfinjši kožuhovinasti plašči in mufi za gosp. mestni in potovalni plašči.

V zalogi knjigotržnice J. Giontinija v Ljubljani izišle so ravnokar naslednje jako poljudno pisane ljudske knjige, okrašene s lepimi naslovnimi podobami:

Narodne Pripovedke in Pravljice	36	kr.
Izanami, mala Japonka	24	"
Izdajalca domovine	20	"
Doma in na Tujem	20	"
Knez Črni Jurij	20	"
Rodbinska sreča, roman. Ruski spisal grof Tolstoj	40	"
Prej izišle knjizice:		
Stric Tomova Koča	70	"
Pripovedke za mladino, I. in II. zvezek, vsebina mej družim: Zlatorog	24	"

Po pošti posamne knjige 5 kr. več, vse vkup poslano 15 kr. poštnine. (1)

SUKNO

pošilja proti gotovini ali povzetju po čudovito nizkih cenah, in sicer:

le dobre kakovosti:

3-10 m. blaga za opravo	gld. 4.80
3-10 " " " " " " " "	boljšega " 6.80
3-10 " " " " " " " "	finega " 10.50
3-10 " " " " " " " "	najfinjšega " 16.50
2-10 " " " " " " " "	za suknje " 5.60
2-10 " " " " " " " "	finega " 12.16

tovarniška zaloga sukna

E. Flusser v Brnu,

(20-1) Dominikanski trg 8.

Obrazci gratis in franko. Neugajajoče vzamem nazaj.

Tuji.

5. septembra.

Pri *Matten*: Herzog, Kornblüh, Wulf, Oppenheim, Bach in Herling, trgovci, z Dunaja.

Pri *Stona*: Danzer, Henkel in Lusum z Dunaja. — Smerkar, inženir, iz Nemčije.

Pri *Južnem kolodvoru*: Withalm iz Celja. — Poklukar, učitelj, iz Starega Trga. — Abelles, trgovec, z Dunaja.

Gospodom šolskim predstojnikom in učiteljem

(26) priporoča

Andr. Druškovič

trgovina z železnino in orodjem na mestnem trgu 10,

vsa vrtnarska orodja, kakor tudi orodja za sadjerejo in obdelovanje sadnih dreves, in sicer: drevesna strgulja, škarje za gosence, ročna lopatica, drevesna žaga, sadni trgač, dreves. škarje, cepilnik, cepilnik za mladiče, cepilni nož, vrtnarski nož in drevesna ščetka. Orodja so vsa na lepo popleskani leseni plošči urejena in po prav nizki ceni.

Svojo bogato zalogo raznovrstnih vóz

po najnižjih cenah



priporoča slavnemu občinstvu

Franc Šiška,

kovaški in podkovski mojster.

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 6, v Tönniesovi hiši. (18)

Vinko Čamernik,

kamnosek,

v Ljubljani, Parne ulice šte. 10.

filijala tik mesarskega mostu,

se najuljudneje priporoča prečastiti duhovščini v izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela

slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo najraznovrstnejših po najnovjših načrtih prav lično in iz različnih vrst marmorja izdelanih

nagrobni spomenikov,

se posebej opozarja na krasen, od kajnatalskega, kararskega in črnega marmorja izgotovljen

spomenik,

kateroga prodá po primerno jako nizkej ceni.

Tudi p. n. stavbenim podjetnikom se priporoča v vsakovrstna (13-6)

stavbinska dela,

katera fino, trpežno in ceno izvrši.

Universae medicinae

D^{R.} JULIJ DEREANI

praktični zdravnik (3-3)

v Kamniku št. 22, poleg šole.

Preselitev obrti.

Usojam si svojim čestitim prejemnikom in sl. občinstvu naznanjati, da bom **dné 10. septembra preselil svojo**

luksus-pekarijo

v popolnoma novo in elegantno opravljeno prodajalnico v

Rudeschevo hišo, Stari trg šte. 21.

Zahvaljujem se za dosedanje mnogobrojno izkazano mi zaupanje ter se priporočam za mnoga naročila.

Vsak dan štirikrat sveža peka; raznovrsten kruh na vago, ržen kruh, kakor tudi druge različne peke, vedno sveže pečene.

Razven tega priporočam svojo

veliko zalogo moke

raznih vrst po nizkih cenah.

V stari pekarni se bo slej kakor prej domači kruh, potice itd. pekel.

Splošnovanjem

Jakob Zalaznik,
pekovski mojster.

(1)

Št. 14.599.

Razglas.

(3-1)

V smislu § 6. zakona z dné 23. maja 1873. l. (št. 121. drž. zak.) se naznanja, da bo

prvotni imenik porotnikov

za 1890. l. od 9. do 17. t. m. v magistratnem ekspeditu na ogled, ter da ga vsakdo lahko pregleda in naznani svoj ugovor.

Porotniškega posla so po § 4. omenjene postavbe oproščeni:

1. Tisti, ki so že **prestopili 60. leto** svoje dōbe, za vsegdar;

2. **udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;**

3. osebe, ki niso v **dejanjski službi**, pa so podvržene vojni dolžnosti **za ta čas**, ko so poklicane **k vojaški službi;**

4. osebe v **službi cesarskega dvora**, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranolci in tako tudi **lekarji** (apotekarji), ako uradni ali občinski načelnik za-nje potrdi, da jih ni moči utrpeti, za sledeče leto;

5. vsak, kdor je prejetemu poklicu v enem porotnem razdobji kot **prednji ali namestni porotnik zadostil**, do konca prvega prihodnjega leta po pratiki.

Mestni magistrat ljubljanski,

5. dan septembra 1889.

Čitalnična restavracija v Ljubljani.

Podpisani usoja si sl. p. n. občinstvu naznaniti, da je prenovil prostore ljubljanske čitalnice, ter vabi sl. občinstvo k mnogemu obisku zatrjujoč, da mu bode vedno skrb postreči svojim gostom vsestranski točno in z dobrimi, okusnimi jedili in pristnimi pijačami.

Posebej opozarja še na svoja izvrstna pristna štajerska vina iz ljutomerskih in slovenskih goric, katera dobiva neposredno od pridelovateljev, dalje na priznano izvrstno Reininghausovo eksportno marcno pivo, svojo okusno kuhinjo in na pazno in prijazno postrežbo.

Naročila na obede sprejema v in zvonaj gostilne.

V obilen obisk se priporoča

odličnim spoštovanjem

FRAN KAUBE.

Izvrstno razsvetljeno kegljišče je družbam vsak dan na razpolago.

(1)

Najboljše
brnsko blago
prodaja po tovarniških cenah
zaloga tovarno

Siegel-1 mhof
v Brnu.

Za eno elegantno
jesensko ali zimsko
moško opravo

zadostuje 1 kupon, 3-10 m
dolg, to je 4 dunajske vatlje.
1 kupon stane
gld. 4-80 od navadne
gld. 7-75 od fine
gld. 10-50 od najtineje
gld. 12-40 od izborno fine

PRISTNE OVČJE VOLNE.
Dolge se morejo v največji
izbiri dobiti: s svilo pretkano
sukno, blago za gornje suk-
nje, palmarston, in boy za
zimske sukne, surovo sukno
za love in gospodarje, pe-
ruvienne in tosking za sa-
lonske oprave, sukno za
ženske obleke itd., itd.

**Za dobro blago in
točno doposliljatev se
jamél.**
Vzorci zastonj in
franko. (10-5)



FR. CASERMAN,

izdelovalec obleke za gospode,

Šelenburgove ulice Ljubljana Šelenburgove ulice
(nasproti čitalnici)

se priporoča slavnemu občinstvu z mesta
in dežele v

izdelovanje obleke po najnovjšem kroju

po mogoče nizkih cenah; istotako svojo
bogato zalogo raznovrstnega doma-
čega in inozemskega blaga.

Posebno se priporoča prečastiti duhovščini v izde-
lovanje **talarjev in razne obleke.**

Vzorci so franko na razpolago.

(14)

Radenska kisa voda ob vzhodni Slovenskih goric, ne zamenjati z Radgonsko, to je Radkersburger.

Čeravno Radenska kisa voda stoji več kakor jeden dan v odprti posodi, vendar se peni prav močno, ako se z vinom pomeša, ker ima v sebi spojene ogljikove kisline. To svojstvo pa jo odlikuje pred mnogimi drugimi kislini vodami, katere imajo navadno le prosto ali manj trdno spojeno ogljikovo kislino, ki se pogubi in razkadi kakor se steklenica odmaši.



Radenska

kisa voda po natriju in litiju najbogatejša

preskušeno zdravilno sredstvo proti mehurnim boleznim, protinu, kamenci v mehuru, dalje proti boleznim v želodcu, mokril, dolgotrajnem kataru dihal, zlatej žili in zlatenici.

Poskusi dr.jev: Garroda, Biswanger, Cantanija, Ure-ja so dokazali, da ima litij največjo raztopivno moč pri sečnokislini, usednih izločkih, iz česa se sklopa na najugodniše učinke Radenske vode.

Kot okrepejoča pijača z vinom ali sadnimi sokovi in sladkorjem potlačena, je Radenska kisa voda v obče priljubljena.

Kopališče
Radensko.

Kopanje v slatini in v jeklenici vpliva posebno pri: protinu, bolečinah mokril, malokrvnosti, ženskih boleznih, slabostih itd.

Stanovališča po
ceni. Prospekt
(brezplačno) od ravnateljstva.

Kopališče Radenci
blizu Ljutomer.

Zaloga kisle vode pri: F. Plautzu in M. Kastner-ju v Ljubljani. (45)

!!! Novo! Novo! Novo!!!

Najnovjša ročna mlatilnica
na jermene brez zobčastih koles

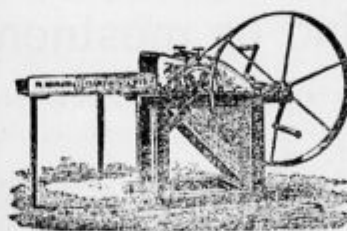
Mlatilnice izvrstno s. stavljene, za ročno, vitalno, vodno in parno delovanje.

Vitala, ležeča ali stoječa, stalna ali prevažalna za 1-6 živinčet.

Škoporeznice najnovjše in najizvrstnejše 30 raznih vrst

Stroji za ropkanje turšice, mlini za trgano moko, reporeznice.

Stiskalnice za seno najnovjše in izborne sestave.



Vinske stiskalnice, sadne stiskalnice, mlini za sadje na državni razstavi dunajski oktobra 1888 odlikovane s 5 največjimi odlikami.

Dr. Ryderjeve sušilne priprave za sadje, Bluntove patentne stiskalnice za zeleno pičo

se po najnižjih cenah vedno dobivajo pri

PH. MAYFARTH-u & Co., tovarne gospodarskih in vinarskih strojev, livarna in fužina na par

(10-8)

Dunaj II., Frankobrod o/M, in Berlin.

Obširni katalogi na željo gratis in franko.

Razprodajalci se vsprejmó. — Iščejo se sposobni zastopniki proti primerni proviziji.

Patentovane in zoper vsako vreme trajne

mineralne

fasadne barve

Ludovika Christa v Lincu ob D.

Zastopnik za Kranjsko: **F. P. VIDIC in drug.**

Zabojček na poskušnjo gld. 1.60.

Ceniki, prospekti in spričevala zastonj in franko.

(12-10)

so najboljša, najtrajnejša in najcenejša barvena snov za poslopja, trdna zoper dež in solnce, kažejo lepi in mirni svit finejšega peščenika in so luknjičaste, kar se ne more v zdravstvenem oziru dosti preceniti. — Mnogo cenejše od oljnatih barv.

Kavarna, Austria

(Café Schmidt)

sv. Petra cesta šte. 34 v Ljubljani
(poleg mesarskega mosta) (16)

prilporeča se sl. občinstvu z mesta in dežele v mnogobrojni obisk. Postreže svojim gostom z vedno svežo kavo in drugimi okrepcujočimi pijačami ter ima na razpolago slovenskih in nemških časopisov veliko število.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ulica Boljšanova,

za Františkansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

prilporečata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno prilporečilne za prekupee so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Blechküchen) v domačem lanenem oljnatem firnežu najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (14)

Cenike na zahtevanje.

Otvorjenje prodajalnice in prilporečilo.

P. n.

Podpisana usojava si uljudno naznaniti, da sva v tukajšnjem mestu na

Mestnem trgu št. 20

otvorila

prodajalnico platna, sukna, modnega in manufakturnega blaga.

Mnogoletne izkušnje, zadostna denarna sredstva in stroga, vestna načela omogočujejo nama povoljno postrežbo ter točno izvrševanje vsakaterih zahtev p. n. občinstva.

Proseča dobrohotnega uvaževanja naše kupčije in naklonjenosti prilporečava se

osobitim spoštovanjem

Arlt & Sattner.

(2-2)

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,

prilporeča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, štorje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

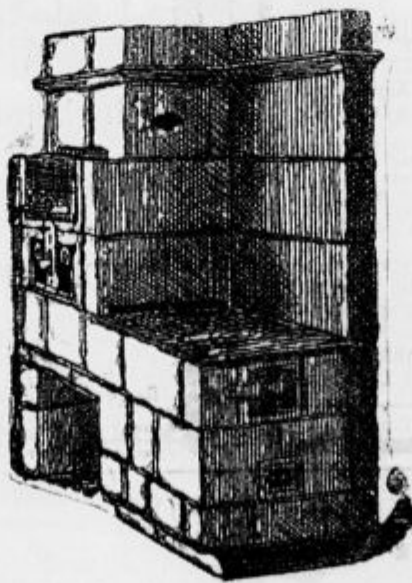
in njih posamezne dele.

Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo: (39)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Leugenfelder Gyps) za gnojenje polja.



Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani

na velikem Mestnem trgu,

prilporeča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornu skušenih domačih zdravilih. Lekarn Trnkóczy-jeve tvrdirke je pet, in sicer: Na Dunaji Viktor pl. Trnkóczy, V. Hundsturmstrasse 113 (tudi kemična tovarna); dr. Oton pl. Trnkóczy, III., Radeckplatz 17, in Julius pl. Trnkóczy, VIII., Josefstädterstr. 30. V Građci (na Štajerskem) Vendelin pl. Trnkóczy. V Ljubljani Ubalđ pl. Trnkóczy. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da raslov tako-le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice za želodec,



katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeli pri vseh boleznih v želodecu in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodecu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gold, 5 tucatov samo 8 gl.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste Istinite marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Giant),

je odločno najboljše zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žicah, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa čé se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahleva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem. 1 stekl. 50 kr. tucat 4 gl. 50 kr.



Ščupfmarke.

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratoból, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 gl. Samo ta sirop za 56 kr. je pravi.

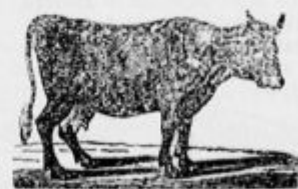
Kričistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnenih udih, skazenem želodecu, jetrih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev.



Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, pljučnih in vratih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka.

Zamotek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gl.

Cvet za konje.



Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretégu žil, otekanji kolien, kopitnih boleznih, otrpnenji v boku, v križi itd., otekanji nog, mehurjih na nogah, izvrtjenji, tišcanji od sedla in oprave, pri sušeti itd. skratka pri vseh vnanjih boleznih in hlbah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekl. z rabil. navodom vred samo 4 gl.

Svarilo! Naši izdelki so pristni, zanesljivi in zajamčeni, čé imajo ime Trnkóczy in našo varstveno znamko. Zoper ponarejanje istih se sodnijski postopa.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo

v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani zraven rotovža (48)

in se vsak dan s pošto razpošiljava.